

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z protestu D. F.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

z udziałem Prokuratora Generalnego oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji

Wyborczej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w

dniu 23 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Tomasz Demendecki Elżbieta Karska Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

D. F. (dalej: „wnosząca protest”) pismem z dnia 12 czerwca 2025 r., które wpłynęło do Sądu Najwyższego 13 czerwca 2025 r. wniosła protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r. W treści protestu podniosła następujące fakty i zarzuty:

1. błędne przypisanie głosów w protokołach obwodowych komisji wyborczych;
2. odmowa wydania zaświadczeń o prawie do głosowania;
3. wysoki odsetek głosów nieważnych;
4. anomalie w systemie informatycznym – rozbieżności i odwrócenie wyników;

5. naruszenia ochrony danych osobowych;
6. zewnętrzny wpływ na wybory.

W uzasadnieniu protestu stwierdziła, że doszło do rażącego i systemowego naruszenia podstawowych praw i wolności obywatelskich, fałszywego przypisania głosów, złamania wielu obowiązujących przepisów prawa. Wnosząca protest wniosła też o udzielenie zabezpieczenia w postaci zobowiązania właściwych organów administracji publicznej oraz organów wyborczych do niezwłocznego wdrożenia adekwatnych środków organizacyjnych i technicznych. Wnosząca protest wniosła o stwierdzenie nieważności wyborów. Jako dowody w sprawie wskazała jedenaście stron internetowych.

Zarówno Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej jak i Prokurator Generalny wniesli o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 321 § 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz. U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”), wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może być wniesiony z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów; lub

2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane

przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty.

Zgodnie z ugruntowanym już orzecznictwem Sądu Najwyższego osoba wnosząca protest wyborczy nie może skutecznie podnosić zarzutów o charakterze abstrakcyjnym, odnoszących się do ogólnie pojętych wydarzeń w całym kraju, o których protestujący jedynie słyszał. Postępowanie w sprawie protestu wyborczego ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób. Przedmiotem zarzutu powinny być więc takie okoliczności (działania lub zaniechania), wskutek których tak rozumiany własny, rzeczywisty i aktualny interes prawny protestującego doznał naruszenia.

Przyjęty w Kodeksie wyborczym model protestu wyborczego polega na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-konkretniej kontroli ważności wyborów, natomiast brak jest podstaw prawnych do prowadzenia przezeń kontroli abstrakcyjne (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 listopada 2019 r., I NSW 235/19). Protest wyborczy nie jest bowiem instrumentem weryfikowania wszelkich potencjalnych nieprawidłowości związanych z procedurą głosowania i ustalania wyników wyborów, ale środkiem gwarantującym sądową kontrolę naruszeń, które miały miejsce i – w konsekwencji – mogły mieć wpływ na wynik wyborów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 lipca 2020 r., I NSW 1198/20).

Stosownie do art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb.

W ocenie Sądu Najwyższego protest wniesiony w niniejszej sprawie nie może podlegać merytorycznemu rozpoznaniu, ponieważ podniesione w nim zarzuty nie odpowiadają opisanym wymogom protestu wyborczego. Wnosząca protest sformułowała szereg zarzutów, które w zdecydowanej większości nie odnosiły się do żadnych konkretnych zdarzeń, w których brała udział

czy których była świadkiem, a stanowiły one jedynie przytoczenie zarzutów pojawiających się w przestrzeni publicznej. W konsekwencji należało stwierdzić, że wnosząca protest w niniejszej sprawie swoje zarzuty oparła na przypuszczeniach wywodzonych z analizy danych opublikowanych przez Państwową Komisję Wyborczą oraz przekazów medialnych, co nie spełnia wymogu formalnego wynikającego z art. 321 § 3 k.wyb., a ponadto wnosząca protest nie wskazała, jak podnoszone okoliczności miałyby wpływać na wynik wyborów.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. oraz w zw. z art. 321 § 3 i art. 82 § 1 k.wyb., należało pozostawić protest bez dalszego biegu, o czym Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

Tomasz Demendecki Elżbieta Karska Tomasz Przesławski

JW.

[a.ł]